

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою НУВГП

«20» грудня 2024 р.,

протокол № 12

Віктор МОШИНСЬКИЙ

ПОЛОЖЕННЯ

про започаткування, розроблення та затвердження
освітніх програм в Національному університеті водного господарства та
природокористування (нова редакція)

Ухвалено науково-методичною
радою НУВГП
протокол № 12
від 18 грудня 2024 р.

Введено в дію
наказом ректора НУВГП
від 28 грудня 2024 р. № 895

Рівне – 2024

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення про започаткування, розроблення та затвердження освітніх програм в Національному університеті водного господарства та природокористування (далі – Положення) розроблено з метою реалізації місії Національного університету водного господарства та природокористування (надалі – НУВГП) і встановлення єдиних норм та правил до структури, змісту й оформлення освітніх програм підготовки фахівців за освітніми ступенями бакалавра та магістра, визначення алгоритмів та регламентації їх започаткування, розроблення, оновлення та затвердження.

Започаткування, розроблення та затвердження освітніх програм підготовки фахівців за освітнім ступенем доктора філософії викладено в Положенні про освітньо-наукові програми підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у НУВГП.

Положення розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII та Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII.

Положення ґрунтується на засадах Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості у Європейському освітньому просторі» (ESG), постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» (зі змінами), наказу Міністерства освіти і науки України від 15.05.2024 № 686 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», Місії, візії, цінностей та стратегічних напрямів розвитку НУВГП на 2020–2025 рр., ухвалених вченою радою від 29.11.2019 (протокол № 9), Положення про організацію освітнього процесу в НУВГП (нова редакція), ухваленого вченою радою НУВГП від 24.11.2023 (протокол № 11), Концепції практичної підготовки студентів Національного університету водного господарства та природокористування, ухваленої вченою радою НУВГП, від 03.02.2017 (протокол № 1).

Основні терміни, які використовують у Положенні:

Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності.

Спеціальність – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти частина предметної області галузі освіти і науки.

Спеціалізація – частина предметної області спеціальності, яка може визначатися закладом вищої освіти та передбачає одну або декілька профільних спеціалізованих освітніх програм.

Освітня програма (освітньо-професійна, освітньо-наукова) – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою цілей та результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій). Освітня програма може передбачати єдину спеціалізацію або не передбачати спеціалізації.

Міждисциплінарна освітня програма – освітня програма будь-якого рівня вищої освіти, що знаходиться в межах міждисциплінарної предметної області двох чи більше спеціальностей однієї або декількох галузей знань.

Кваліфікація – визнана закладом вищої освіти або іншим суб'єктом освітньої діяльності у сфері вищої освіти та засвідчена документом про вищу освіту сукупність визначених освітньою програмою та здобутих особою компетентностей (результатів навчання).

Компетентність – здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми (програмні результати навчання) або окремих освітніх компонентів.

Ліцензування – процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність відповідно до ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

Акредитація освітньої програми – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти.

Гарант освітньої програми – науково-педагогічний працівник, який працює у НУВГП за основним місцем роботи на кафедрі або в будь-якому іншому підрозділі, має науковий ступінь та/або вчене звання, освітню та/або професійну кваліфікацію відповідно до спеціальності/освітньої програми, що визначається Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності.

Група забезпечення освітньої програми – група науково-педагогічних працівників, для яких НУВГП є основним місцем роботи, які мають освітню та/або професійну кваліфікацію відповідно до спеціальності/освітньої програми, визначену Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності, та відповідають за реалізацію освітньої програми.

Група забезпечення освітнього процесу – група науково-педагогічних працівників НУВГП, які мають освітню та/або професійну кваліфікацію відповідно до освітнього компонента, визначену Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності, та здійснюють освітній процес за освітньою програмою.

Ініціативна група освітньої програми – група науково-педагогічних працівників НУВГП, які зацікавлені у започаткуванні освітньої діяльності за освітньою програмою і мають освітню та/або професійну кваліфікацію відповідно до спеціальності/освітньої програми, визначену Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності.

Освітня та/або професійна кваліфікація – кваліфікація особи, підтверджена документом про вищу освіту та/або науковий ступінь із відповідної спеціальності/спеціалізації/освітньої програми, та/або наявності досвіду професійної діяльності (заняття) за відповідним фахом (спеціальністю,

спеціалізацією) не менше п'яти років (крім педагогічної, науково-педагогічної, наукової діяльності), та/або керівництво (консультування) дисертації на здобуття наукового ступеня за спеціальністю, що була захищена в Україні або за кордоном, та/або щонайменше п'ятьма публікаціями у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років. Освітня та /або професійна кваліфікація визначається Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності.

Стейкхолдери – зацікавлені сторони, фізичні та юридичні особи, які мають легітимний інтерес у діяльності організації, тобто певною мірою залежать від неї або можуть впливати на її діяльність. Стейкхолдерів класифікують на зовнішніх та внутрішніх:

– *зовнішні стейкхолдери*: держава, регіональні органи державної влади та органи місцевого самоврядування, роботодавці, абітурієнти та їх батьки, різноманітні громадські об'єднання;

– *внутрішні стейкхолдери*: здобувачі вищої освіти та їх батьки, науково-педагогічні працівники, адміністрація.

Перелік локальних нормативних документів, що регулюють зміст та реалізацію освітнього процесу у НУВГП, інші терміни та поняття, важливі для започаткування, розроблення та затвердження освітніх програм, розкрито у документах:

- <http://surl.li/ruxhmg>;

- <http://ep3.nuwm.edu.ua/view/subjects/insh/>

2. КЛАСИФІКАЦІЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ТА ЇХ ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

У межах однієї спеціальності НУВГП можуть реалізуватися декілька освітніх програм (далі – ОП). Профільна спрямованість, обумовлена істотними особливостями предметної сфери програми, переліком програмних компетентностей, програмними результатами чи переліком освітніх компонентів, є підставою для розробки окремої ОП.

Окрему ОП можуть спільно реалізувати декілька навчально-наукових інститутів (далі – ННІ) НУВГП та/або спільно з іншими закладами вищої освіти, у т.ч. зарубіжними.

Розробка ОП, що передбачають перепідготовку фахівців на базі ступеня вищої освіти бакалавр, магістр, освітньо-кваліфікаційного рівня (далі – ОКР) спеціаліст, проводиться за порядком та нормами розробки ОП на здобуття ступеня вищої освіти магістр.

Розробка ОП, що реалізуються спільно з іншими закладами вищої освіти, у т.ч. зарубіжними, проводиться згідно з окремими положеннями.

Навчання за ОП проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в НУВГП (нова редакція).

Кожна ОП має гаранта освітньої програми – керівника ОП, який входить до складу групи забезпечення ОП, права та обов'язки якого визначаються

Положенням про гаранта освітньої програми у НУВГП.

2.1. Види основних освітніх програм

За рівнем вищої освіти ОП поділяються на:

- програми на здобуття ступеня бакалавра (освітньо-професійні);
- програми на здобуття ступеня магістра (освітньо-професійні, освітньо-наукові).

За предметом ОП можуть:

- відповідати одній спеціальності;
- бути міждисциплінарними. Міждисциплінарна ОП може створюватися на всіх рівнях вищої освіти та передбачає опанування знання, що знаходиться на перетині предметних областей кількох спеціальностей чи галузей знань. Особливості запровадження міждисциплінарних ОП визначається розділом 6 цього Положення.

ОП можуть розроблятися як спільні, що реалізуються на договірній основі НУВГП спільно з іншими закладами вищої освіти, у т.ч. зарубіжними. Особливим видом спільних програм є програми подвійних дипломів, що передбачають видачу здобувачам вищої освіти, які успішно пройшли атестацію, дипломів двох партнерів-учасників реалізації спільної ОП.

2.2. Вимоги стандартів вищої освіти до ОП

Стандарти вищої освіти встановлюють такі вимоги до ОП:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, та результатів їх навчання;
- перелік обов'язкових компетентностей випускника;
- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- форми атестації здобувачів вищої освіти;
- вимоги до створення освітніх програм підготовки до міждисциплінарних програм;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).

3. ОБСЯГИ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ТА ТРИВАЛІСТЬ НАВЧАННЯ

3.1. Обсяг ОП підготовки регулюється стандартами вищої освіти відповідних спеціальностей та рівнів вищої освіти. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин.

3.2. Обсяг ОП складає:

- бакалавра на основі повної загальної середньої освіти – 240 кредитів ЄКТС;
- бакалавра на основі ОКР молодшого спеціаліста – 60–180 кредитів ЄКТС (максимальний обсяг кредитів, які можуть бути перераховані, визначається стандартом вищої освіти);

– бакалавра на основі ступеня молодшого бакалавра – 60–180 кредитів ЄКТС (максимальний обсяг кредитів, які можуть бути перезараховані, визначається стандартом вищої освіти);

– бакалавра на основі ступеня фахового молодшого бакалавра – 60–180 кредитів ЄКТС (максимальний обсяг кредитів, які можуть бути перезараховані, визначається стандартом вищої освіти);

– магістра за освітньо-професійною програмою підготовки – 90 кредитів ЄКТС;

– магістра за освітньо-науковою програмою підготовки – 120 кредитів ЄКТС (дослідницька компонента – не менше 30%).

3.3. Розрахунковий строк виконання ОП за денною або дуальною формою здобуття вищої освіти визначається відношенням її обсягу в кредитах ЄКТС до розрахункового навчального навантаження здобувача вищої освіти протягом одного навчального року за денною або дуальною формою здобуття вищої освіти.

Розрахункове навчальне навантаження здобувача вищої освіти протягом одного навчального року за денною або дуальною формою здобуття вищої освіти становить 60 кредитів ЄКТС.

Розрахунковий строк виконання ОП за іншими, крім денної та дуальної, формами здобуття вищої освіти визначається університетом самостійно в межах законодавства про вищу освіту.

Розрахунковий строк виконання ОП складає:

– бакалаврів:

– денна форма навчання – 3 роки 10 місяців або за скороченою програмою – 1 рік 10 місяців, або 2 роки 10 місяців;

– заочна (дистанційна) форма навчання – може перевищувати термін навчання за очною формою не більш як на 25%;

– магістрів:

– денна форма навчання за освітньо-професійною програмою – не менше 1 рік 4 місяці, за освітньо-науковою програмою – не менше 1 рік 9 місяців;

– заочна (дистанційна) форма навчання – може перевищувати термін навчання очної форми не більш як на 25%.

Розрахунковий строк виконання ОП для отримання ступеня бакалавр і магістр за дуальною формою здобуття освіти не перевищує розрахункового строку виконання ОП за денною формою відповідних ступенів.

4. ПОРЯДОК ЗАПОЧАТКУВАННЯ, РОЗРОБЛЕННЯ ТА ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

4.1. Розроблення ОП

Нову ОП розробляють на основі стандартів вищої освіти за відповідною спеціальністю з урахуванням вимог професійних стандартів у цій галузі професійної діяльності (за наявності останніх).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання, які передбачені ОП, мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Розроблення нової ОП містить такі етапи:

- 1) аналіз та обґрунтування актуальності ОП, оцінювання достатності наявних ресурсів;
- 2) розгляд та схвалення рішення про доцільність відкриття ОП;
- 3) формування групи забезпечення ОП та призначення гаранта ОП;
- 4) оформлення змісту ОП та громадське обговорення ОП;
- 5) розроблення навчального плану;
- 6) затвердження ОП та навчального плану й введення їх у дію.

У разі започаткування ОП, освітніх програм, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, розроблення освітньої програми передбачає такі етапи:

- 1) аналіз та обґрунтування актуальності ОП, оцінювання достатності наявних ресурсів;
  - 1.1) розробка концепції освітньої діяльності за ОП;
- 2) розгляд та схвалення рішення про доцільність відкриття ОП та затвердження концепції освітньої діяльності за ОП;
  - 2.1) ліцензування освітньої діяльності;
- 3) формування групи забезпечення ОП та призначення гаранта ОП;
- 4) оформлення змісту ОП та громадське обговорення ОП;
- 5) розроблення навчального плану;
- 6) затвердження ОП та навчального плану й введення їх в дію.

4.2. I етап. Аналіз та обґрунтування актуальності ОП, оцінювання достатності наявних ресурсів

Аналіз актуальності ОП полягає у встановленні суспільної потреби в ОП, її потенціалу шляхом консультацій із внутрішніми та зовнішніми стейкхолдерами, з'ясуванні виконання основних умов її запровадження.

Аналіз актуальності ОП проводиться ініціативною групою ОП. Створення ініціативної групи ОП відбувається як добровільне об'єднання науково-педагогічних працівників та/або працівників інших підрозділів НУВГП. До складу ініціативної групи ОП мають входити особи, які мають науковий ступінь та/або вчене звання, освітню та/або професійну кваліфікацію, що відповідає спеціальності/освітній програмі, визначеній Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності. Ініціативна група самостійно визначає керівника.

У разі створення міждисциплінарної ОП до складу ініціативної групи ОП мають входити особи, які мають науковий ступінь та/або вчене звання, освітню та/або професійну кваліфікацію, що відповідає спеціальностям/освітнім програмам, що формують предметну область міждисциплінарної ОП, визначеній Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності.

Розробці нової ОП передуює порівняльний аналіз її ініціаторами аналогічних освітніх програм, що діють в провідних закордонних і вітчизняних ЗВО – їх компетентностей, програмних результатів навчання, тривалості, переліку освітніх компонент тощо.

Ініціативна група ОП проводить аналіз тенденцій розвитку науки,

спеціальності, ринку праці та освітніх послуг і можливості позиціонування на ньому ОП, галузевого та регіонального контексту, можливостей майбутнього працевлаштування для потенційних випускників, наприклад:

- географія ОП (які ЗВО регіону та найближчі до нашого регіону готують подібну ОП);

- інформація із ЗВО, які надають освітні послуги за аналогічними ОП (особливості попиту на ОП, географічний розподіл попиту і працевлаштування фахівців ОП);

- чим відрізнятиметься ОП НУВГП від подібних ОП в інших ЗВО, в чому оригінальність/унікальність нової ОП;

- особливості попиту роботодавців на нову ОП;

- можливий географічний розподіл набору абітурієнтів та працевлаштування випускників ОП.

З метою забезпечення участі в розробці ОП стейкхолдерів, їх представників необхідно залучати до консультування ініціативної групи ОП.

Для забезпечення постійного зв'язку із зацікавленими сторонами в НУВГП можуть, як дорадчий орган, формуватися академічні (експертні) ради за відповідними спеціальностями, до яких можуть входити стейкхолдери.

Ініціативна група ОП, виходячи з прогнозованого змісту ОП, з урахуванням Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, за результатами консультацій з профільними службами НУВГП здійснює в довільній формі попередню загальну оцінку достатності наявних ресурсів (кадрових, матеріально-технічних, фінансових, організаційних тощо) для її реалізації та потреби залучення зовнішніх ресурсів.

4.2.1. У разі започаткування ОП, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, ініціативна група ОП додатково розробляє концепцію освітньої діяльності, яка включає:

- перелік освітніх компонентів, спрямованих на досягнення передбачених ОП результатів навчання, із зазначенням необхідних засобів для провадження освітньої діяльності;

- інформацію про відповідність стандарту вищої освіти відповідного рівня та/або професійному стандарту, відповідно до яких планується провадити освітню діяльність.

4.3. II етап. Розгляд та схвалення рішення про доцільність відкриття ОП

Започаткування нової ОП здійснюється за ініціативою керівництва НУВГП, ННІ, кафедри та/або ініціативної групи з числа науково-педагогічних працівників (НПП).

4.3.1. Ініціативна група ОП представляє на **засіданні кафедри**, що планується вважатися випусковою, аналіз актуальності та доцільності започаткування ОП на певному рівні вищої освіти.

4.3.2. За умови підтримки кафедри ініціативна група ОП готує та подає на засідання **науково-методичної ради з якості ННІ** (надалі – НМРЗЯ) *клопотання щодо підтримки започаткування* освітньої діяльності, до якого додає

обґрунтування доцільності відкриття нової ОП на певному рівні вищої освіти разом з витягом з протоколу засідання кафедри.

Обґрунтування повинно містити інформацію, висвітлену в п. 4.2, бажану кількість ліцензійних місць, та склад групи забезпечення ОП із визначенням гаранта ОП.

Група забезпечення освітньої програми має налічувати мінімум 3 особи, для яких НУВГП є основним місцем роботи, які мають освітню та/або професійну кваліфікацію відповідно до спеціальності/освітньої програми, визначену Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності, та не входять до жодної іншої групи забезпечення ОП за межами спеціальності, в рамках якої запроваджується ОП.

Гарант ОП має відповідати вимогам, визначеним у Положенні про гаранта освітньої програми в НУВГП.

4.3.3. У разі підтримки з боку НМРЗЯ ініціативна група ОП подає на засідання **вченої ради ННІ клопотання про запровадження** освітньої діяльності за новою ОП, яке містить обґрунтування доцільності відкриття нової ОП на певному рівні вищої освіти та витяг з протоколу засідання НМРЗЯ.

4.3.4. У разі прийняття вченою радою ННІ позитивного рішення щодо започаткування ОП, директор ННІ подає вченому секретарю вченої ради НУВГП службову записку про включення питання до порядку денного разом з обґрунтуванням доцільності відкриття нової ОП та витягом з рішення вченої ради ННІ.

У разі започаткування міждисциплінарної ОП, предметну область якої формують спеціальності, які випускаються в різних ННІ, обґрунтування розглядається на засіданнях НМРЗЯ та вчених радах даних ННІ. У разі прийняття вченими радами ННІ позитивного рішення щодо започаткування ОП, директор ННІ, де планується започаткування міждисциплінарної ОП, подає вченому секретарю Вченої ради НУВГП службову записку про включення питання до порядку денного разом з обґрунтуванням доцільності відкриття нової ОП та витягами з рішень обох вчених рад ННІ.

Рішення про започаткування освітньої діяльності за новою ОП ухвалює **Вчена рада НУВГП.**

4.3.5. У разі ухвалення позитивного рішення;

4.3.5.1. Директор ННІ повідомляє відповідального секретаря приймальної комісії щодо започаткування нової ОП і подає до відділу ліцензування та акредитації:

1) службову записку щодо реєстрації в ЄДЕБО нової освітньої програми із зазначенням назви ОП, в т.ч. англійською мовою, спеціальності (за наявності спеціалізації), рівня вищої освіти разом з витягом з протоколу рішення Вченої ради НУВГП (додаток 2);

2) службову записку щодо створення групи забезпечення ОП та призначення гаранта ОП.

4.3.5.2. Відділ ліцензування та акредитації на підставі поданих службових записок готує наказ по НУВГП про створення групи забезпечення та призначення гаранта ОП, здійснює реєстрацію ОП в ЄДЕБО та вносить в ЄДЕБО інформацію про склад групи забезпечення ОП.

4.3.5.3. Група забезпечення ОП приступає до розробки ОП.

4.3.6. У разі започаткування ОП, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, ініціативна група ОП проходить процедуру, описану у пп. 4.3.1 – 4.3.3.

У разі ухвалення вченою радою ННІ позитивного рішення щодо необхідності започаткування нової ОП директор ННІ подає на розгляд ректорату НУВГП службову записку з клопотанням щодо дозволу ліцензування з обґрунтуванням доцільності відкриття нової ОП.

Ректорат, розглянувши подання директора ННІ, ухвалює рішення про доцільність ліцензування нової ОП.

У разі ухвалення ректоратом позитивного рішення директор ННІ подає вченому секретарю Вченої ради НУВГП службову записку про включення питання до порядку денного щодо затвердження концепції освітньої діяльності за даною ОП (п. 4.2.1.). Службова записка подається разом з Концепцією освітньої діяльності та витягом з ухвали ректорату.

У разі ухвалення ректоратом позитивного рішення та затвердженням Вченою радою НУВГП Концепції освітньої діяльності ініціативна група ОП разом з відділом ліцензування та акредитації готує і подає до Міністерства освіти і науки України документи, визначені Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності.

Після отримання ліцензії на провадження освітньої діяльності за ОП, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, відбувається процедура, описана в пп. 4.3.5.1 – 4.3.5.3.

4.4. III етап. Формування групи забезпечення ОП та призначення гаранта ОП

4.4.1. Створення групи забезпечення ОП відбувається при започаткуванні освітньої діяльності за новою освітньою програмою з урахуванням вимог Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. При підготовці обґрунтування щодо доцільності ОП склад групи забезпечення ОП погоджується з відділом ліцензування та акредитації.

Група забезпечення ОП повинна складатися з науково-педагогічних працівників, які працюють в НУВГП за основним місцем роботи та мають освітню та/або професійну кваліфікацію відповідно до спеціальності/освітньої програми, визначену Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності, і не входять до іншої групи забезпечення ОП (крім груп забезпечення спеціальності, в рамках якої реалізується ОП в НУВГП).

Гарантом ОП призначається один з членів групи забезпечення ОП, який має науковий ступінь та/або вчене звання, освітню та/або професійну кваліфікацію відповідно до спеціальності/освітньої програми, визначену Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності. Гарант ОП не може одночасно керувати іншими ОП.

Група забезпечення ОП і гарант ОП призначаються наказом ректора НУВГП на навчальний рік відповідно до службової записки завідувача випускової кафедри із погодженням директора ННІ. Проєкт наказу про

створення групи забезпечення ОП готується відділом ліцензування та акредитації.

Зміни до складу груп забезпечення ОП та/або призначення іншого гаранта ОП та/або дострокового припинення їх повноважень упродовж навчального року здійснюється на підставі наказу ректора НУВГП відповідно до службової записки завідувача випускової кафедри із погодженням директора ННІ. Проект наказу про зміни до складу груп забезпечення та/або дострокового припинення їх повноважень готується відділом ліцензування та акредитації.

Створення групи забезпечення ОП та призначення гаранта ОП, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, відбувається після отримання ліцензії на провадження освітньої діяльності за ОП.

4.4.2. Групи забезпечення ОП при розробці виконують такі *завдання*:

- обирають вид ОП;
- встановлюють актуальність ОП;
- формують профіль ОП;
- чітко формулюють цілі нової ОП, яка відповідає місії та стратегії НУВГП та враховує потреби зацікавлених сторін;
- забезпечують відповідність змісту нової ОП предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною);
- визначають форми навчання та організації освітнього процесу;
- визначають освітні компоненти ОП які повинні становити логічну взаємопов'язану систему та в сукупності давати можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання нової ОП;
- передбачають, що окремі освітні компоненти повинні відповідати фактичному навантаженню здобувачів та програмним результатам навчання;
- розробляють навчальний план та інші нормативні документи, що організаційно супроводжують процес підготовки здобувачів вищої освіти за відповідною ОП з урахуванням рекомендацій навчально-методичного відділу, НМРЗЯ, стейкхолдерів, отриманих при проведенні внутрішньої та зовнішньої експертних оцінок, вимог науково-методичної ради НУВГП;
- забезпечують уникнення дублювання змісту освітніх компонент;
- забезпечують узгодження основних елементів ОП, а саме: компетентностей, результатів навчання, структури навчального плану, вибіркового компонент, критеріїв оцінювання рівня досягнення результатів навчання з ключовими стейкхолдерами;
- забезпечують можливість обирати додаткові освітні компоненти поза спеціальністю для здобуття додаткових кваліфікацій чи компетентностей;
- передбачають практикоорієнтованість ОП або узгодженість із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на ОП);
- дають завдання випусковим та іншим кафедрам НУВГП на розроблення навчально-методичного забезпечення освітніх компонент за ОП;
- здійснюють аналіз відповідності ОП Ліцензійним умовам провадження

освітньої діяльності, зокрема кадрового забезпечення, матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення (програмним забезпеченням, підручниками, навчальними посібниками, довідковою та іншою літературою, фаховими періодичними виданнями, в тому числі електронними);

- узгоджують профіль та освітні компоненти ОП з НМРзЯ ННІ та внесення пропозицій на розгляд вченої ради ННІ та Вченої ради НУВГП щодо затвердження ОП і навчального плану;

- проводять процедуру зовнішнього оцінювання ОП (ліцензування у разі започаткування ОП, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання; акредитацію);

- спільно з приймальною комісією НУВГП забезпечують внесення відомостей щодо ОП на вебпортал НУВГП

- спільно з відділом ліцензування та акредитації забезпечують внесення відомостей щодо ОП до ЄДЕБО.

За запитом групи забезпечення ОП відповідні структурні підрозділи НУВГП зобов'язані надати у визначений строк відомості про ресурсне забезпечення, необхідне для реалізації ОП.

Координацію діяльності усіх груп забезпечення ОП першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти здійснює проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи.

4.5. IV етап. Оформлення змісту ОП

До загальної структури освітньої програми входять (Додаток 1):

- титульна сторінка із вказаним номером і датою протоколу засідання Вченої ради НУВГП щодо затвердження освітньої програми (4.5.1);

- лист погодження (4.5.1);

- передмова, з переліком розробників (4.5.1);

- інформація про врахування пропозицій зацікавлених сторін (4.5.1);

- профіль освітньої програми (4.5.2);

- перелік компонент ОП та їх логічна послідовність у вигляді структурно-логічної схеми (4.5.3);

- форми атестації здобувачів вищої освіти (4.5.4);

- матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам ОП (4.5.5);

- матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентам ОП (4.5.6).

4.5.1. Вступна частина ОП

Зміст та оформлення опису ОП мають враховувати наступні вимоги та особливості.

Розмір сторінки: 210x297 (A4). Поля: верхнє, нижнє, праве – 1,5 см, лівє – 2,5 см. При заповненні ОП, в тому числі табличних форм (розділи 1, 2, 4, 5), використовується гарнітура Times New Roman, шрифт розміром 14 кегль. Інтервал між рядками – одинарний. Абзац – 10,0 мм. Під час друкування використовується прямий-звичайний шрифт.

Розділи шаблону, що містять «Дату, період», оформлюють цифровим

способом. Елементи дати наводять арабськими цифрами в один рядок через крапку в послідовності: число місяця, місяць, рік за форматом ЧЧ.ММ.РРРР.

1) При оформленні **Титульної сторінки** ОП:

– зазначається назва освітньо-(професійної/наукової) програми, рівень вищої освіти;

– шифр та назва галузі знань, код і найменування спеціальності відповідно до Постанови КМ України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29.04.2015 р. № 266 (зі змінами та доповненнями); повна назва кваліфікації (формується з назви ступеня вищої освіти, спеціальності та спеціалізації (за наявності)).

2) При заповненні **Листа погодження** ОП слід враховувати, що:

– при заповненні даних про кафедру, НМРЗЯ ННІ, вчену раду ННІ зазначається повна назва кафедри, ННІ;

– якщо ОП висувається від кількох кафедр одного ННІ, необхідним є розгляд на засіданнях усіх кафедр, які беруть участь у її формуванні;

– якщо ОП висувається від кількох кафедр різних ННІ, необхідним є розгляд на засіданнях усіх кафедр, НМРЗЯ і вчених радах ННІ, які беруть участь у її формуванні.

3) При заповненні **Передмови** ОП наводяться вихідні дані:

– про стандарт вищої освіти, на основі якого розроблено ОП.

Приклад: Стандарт вищої освіти першого (бакалаврського) рівня. Галузь знань 12 Інформаційні технології. Спеціальність 123 Комп'ютерна інженерія. Затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 19.11.2018 № 1262;

– за відсутності затвердженого в установленому порядку стандарту вищої освіти зазначається інформація про його відсутність.

Приклад: Стандарт вищої освіти відсутній;

– про членів робочої групи (із зазначенням гаранта ОП), які були розробниками ОП (не менше трьох осіб), до яких можуть належати члени групи забезпечення, інші особи, з числа науково-педагогічних працівників та/або працівників підрозділів НУВГП, які брали участь в розробці ОП, із зазначенням даних про наукові ступені, вчені звання, посади та назви підрозділів за основним місцем роботи, а також здобувачі вищої освіти та інші стейкхолдери, які брали участь у розробці ОП.

Приклад:

Розроблено робочою групою у складі:

Рокочинський Анатолій Миколайович, д.т.н., професор, професор кафедри водної інженерії та водних технологій НУВГП – гарант ОП;

Білецький Анатолій Альфонсович, к.т.н., доцент, доцент кафедри гідротехнічного будівництва та гідравліки НУВГП;

Клімов Сергій Васильович, к.т.н., доцент, доцент кафедри гідротехнічного будівництва та гідравліки НУВГП;

XXXXXX – здобувач вищої освіти ОПП Гідротехнічне будівництво спец. 194

Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології другого (магістерського) рівня вищої освіти;

– про зовнішніх рецензентів ОП (не менше двох осіб, які є провідними фахівцями в академічному та/або фаховому середовищі предметної області програми). Вказуються автори рецензій-відгуків (назви організацій, що надали рецензії-відгуки).

Приклад: Рецензенти:

Хорєв Михайло Юрійович, Державне агентство водних ресурсів України, перший заступник Голови.

Рассовський Вадим Леонідович, Приватне акціонерне товариство «Укргідроенерго», головний інженер.

4.5.2. Визначення профілю ОП

Профіль програми складається групою забезпечення ОП як короткий документ, створений для представлення в усталеній формі загальної інформації про ОП.

Він розробляється для полегшення розуміння ОП зацікавленими сторонами: вступниками на навчання, здобувачами вищої освіти, роботодавцями, науковцями, НПП, випускниками ЗВО, професіоналами, керівниками ЗВО, агенціями забезпечення якості, органами ліцензування й акредитації тощо.

Дані профілю ОП є частиною інформаційного пакету НУВГП, на основі якого формується додаток до диплома європейського зразка.

Профіль освітньої програми в цілому складається з таких елементів:

1. Загальна характеристика:

- Повна назва закладу вищої освіти та його структурного підрозділу, *із зазначенням найменування партнера за узгодженою спільною ОП (за наявності)*
- Рівень вищої освіти
- Офіційна назва освітньої програми
- Галузь знань, спеціальність (*спеціальності для міждисциплінарних ОП*), *спеціалізація або предметна спеціальність (за наявності)*
- назва кваліфікації, професійна кваліфікація (*за наявності*) та процедура її присвоєння
- Тип диплома, обсяг освітньої програми, форми здобуття освіти та розрахункові строки виконання ОП
- Наявність акредитації
- Цикл/рівень
- Передумови
- Мова(и) викладання
- Термін дії освітньої програми
- Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми

2. Цілі освітньої програми

3. Характеристика освітньої програми:

- Предметна область
- Орієнтація освітньої програми

- Основний фокус освітньої програми
- Особливості програми
- 4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання:
  - Придатність до працевлаштування
  - Подальше навчання
- 5. Викладання та оцінювання:
  - Викладання та навчання
  - Оцінювання
- 6. Програмні компетентності:
  - Інтегральна компетентність
  - Загальні компетентності (ЗК)
  - Фахові компетентності спеціальності (ФК)
- 7. Програмні результати навчання
- 8. Ресурсне забезпечення реалізації програми:
  - Кадрове забезпечення
  - Матеріально-технічне забезпечення
  - Інформаційне та навчально-методичне забезпечення
- 9. Академічна мобільність:
  - Національна кредитна мобільність
  - Міжнародна кредитна мобільність
  - Навчання іноземних здобувачів вищої освіти
- 10. Перелік освітніх компонентів
- 11. Структурно-логічна схема
- 12. Атестація здобувачів вищої освіти
- 13. Матриці відповідності програмних компетентностей та результатів навчання компонентам освітньої програми

Зміст та вимоги до елементів профілю ОП

1. Загальна характеристика

- *Повна назва закладу вищої освіти та його структурного підрозділу із зазначенням найменування партнера за узгодженою спільною ОП (за наявності)*

Зазначається без скорочень назва ННІ, у якому (яких) здійснюється навчання за ОП (Додаток 1).

При підготовці здобувачів вищої освіти за програмами спільних дипломів наводять також повну офіційну назву всіх закладів вищої освіти-партнерів, що присуджують кваліфікацію із зазначенням закладу-координатора та назв країн, де ці заклади розташовані.

– Рівень вищої освіти

Вказується рівень вищої освіти

Приклад:

- Другий (магістерський) рівень.
- Перший (бакалаврський) рівень.

– **Офіційна назва освітньої програми**

Офіційна назва ОП зазначається без скорочень та зазначається ID освітньої програми в ЄДЕБО.

Назва може містити ключові слова предметної області спеціальності (спеціалізації, предметної спеціальності) або міждисциплінарної предметної області, а також професійних кваліфікацій у разі їх присвоєння.

У назві ОП не може використовуватися повністю або частково назви інших спеціальностей та галузей знань, освітніх програм у межах спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, а також професійних кваліфікацій, для яких законодавством передбачено здобуття вищої освіти з іншої спеціальності та/або освіти іншого рівня.

Назва ОП у межах спеціальності, що передбачає доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, має відповідати стандарту вищої освіти цієї спеціальності.

Приклад:

- Освітньо-наукова програма «Агрохімія та ґрунтознавство» (ID 32542).
- Освітньо-професійна програма «Водна інженерія та водні технології» (ID 23883).

– **Галузь знань, спеціальність (спеціальності для міждисциплінарних ОП), спеціалізація або предметна спеціальність (за наявності)**

Зазначається шифр та назва галузі знань, спеціальності.

Якщо ОП є міждисциплінарною, необхідно зазначити усі галузі знань і спеціальності, які формують її предметну область.

Якщо ОП має спеціалізації або предметні спеціальності, то їх необхідно зазначити.

Приклад: Галузь знань 19 Архітектура та будівництво. Спеціальність 194 «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології».

– **Назва кваліфікації, професійної кваліфікації (за наявності) та процедура її присвоєння**

Зазначається повна назва освітньої кваліфікації, які присуджуються на основі успішного завершення даної освітньої програми. Освітня кваліфікація має відповідати стандарту вищої освіти за спеціальністю. Якщо ОП є міждисциплінарною, то зазначаються відповідні спеціальності, галузь(і) знань.

Якщо за результатами успішного виконання ОП НУВГП має право присвоювати професійну(і) кваліфікацію(і), то додатково подається її назва (перелік назв) та вказуються процедури/умови їх присвоєння.

Приклад:

- магістр з прикладної математики.
- бакалавр з гідротехнічного будівництва, водної інженерії та водних технологій.

– **Тип диплома, обсяг освітньої програми, форми здобуття освіти та розрахунковий строк виконання ОП**

Тип диплома – може бути зазначений: одиничний або подвійний, або спільний. У разі, якщо ОП реалізується тільки в НУВГП, то зазначається, що тип диплома є одиничним. Якщо ОП реалізується спільно із закладами-партнерами, зазначається: диплом є спільним чи подвійним.

Обсяг вказується в кредитах ЄКТС.

Зазначаються форми здобуття освіти за ОП (зокрема, денна, вечірня заочна тощо) та розрахунковий строк виконання ОП за кожною формою навчання.

Приклад:

- *Одиничний, 90 кредитів ЄКТС, розрахунковий строк виконання ОП – 1 рік 4 місяці – денна та заочна форми навчання.*
- *Одиничний, 240 кредитів ЄКТС, розрахунковий строк виконання ОП – 3 роки 10 місяців – денна форма навчання, 4 роки 10 місяців – заочна форма навчання.*

– Наявність акредитації

Подається інформація про акредитацію ОП, у т.ч. іноземну чи міжнародну. Вказується: дані сертифіката про акредитацію (номер (серія – за наявності), дата видачі), назва організації, яка надала акредитацію цій програмі, країна, де ця організація розташована. Термін дії сертифіката про акредитацію.

У разі, якщо ОП розробляється в межах акредитованої спеціальності, то зазначається інформація про акредитацію спеціальності.

Приклад: Сертифікат № 111 від 11.11.2020, Національне агентство забезпечення якості вищої освіти, Україна. Термін дії до 01.07.2026 р.

Приклад: Сертифікат – НД № 1187350 від 18.06.2016, Акредитаційна комісія України, Україна. Термін дії до 01.07.2026 р.

– Цикл/рівень

Необхідно зазначити цикли / рівні ОП відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та у трьох рамках кваліфікацій: Національній рамці кваліфікацій України (далі – НРК України), Європейській рамці кваліфікацій для навчання впродовж життя (EQF LLL) та Рамці кваліфікацій Європейського простору вищої освіти (FQ-EHEA).

Приклад:

- *бакалаврська програма НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень;*
- *магістерська програма: НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень.*

– Передумови

Вимоги щодо попередньої освіти. За необхідності вказується, що може обмежувати перехід на ОП. За умови, якщо при вступі здійснюється часткове визнання та перезарахування кредитів, отриманих на попередньому рівні освіти, то зазначається кількість кредитів, які можуть бути визнані та перезараховані. Максимальна кількість кредитів та умови перезарахування визначаються стандартом вищої освіти відповідної спеціальності.

Приклади:

- Наявність повної загальної середньої освіти.
- Наявність освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст» та/або ступеня молодшого бакалавра, та/або ступеня фахового молодшого бакалавра з можливістю визнання та перезарахування:

✓ не більше 120 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) за спеціальністю в межах галузі, та не більше 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) за іншими спеціальностями;

✓ не більше 60 кредитів ЄКТС, отриманих за попередньою освітньою програмою фахової передвищої освіти.

- Наявність ступеня бакалавра.
- Наявність ступеня бакалавра філології.
- Наявність ступеня магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст».

– **Мова(и) викладання**

Приклади:

- Українська мова.
- Українська та англійська мови.
- Українська мова. Окремі дисципліни викладаються англійською мовою.

– **Термін дії освітньої програми**

Вказується термін дії ОП до її наступного планового оновлення. Цей термін не може перевищувати період акредитації.

– **Інтернет-адреса постійного розміщення опису ОП**

Вказується адреса сторінки ОП на сайті НУВГП (розділ освітніх програм в цифровому репозиторії або уніфікована платформа освітніх програм, або сторінка освітніх програм на порталі для вступників тощо).

Приклад: <http://ep3.nuwm.edu.ua/12561/>

<https://ep3.nuwm.edu.ua/view/types/edu=5Fprograms/>

<https://nuwm.edu.ua/nni-em/osvitni-prohramy/item/upravlinnia-informatsiinymu-komunikatsiiamy>

https://docs.google.com/document/d/1-r9I8kF5TyVH23H4WLAHW_o7yxbnSdRStXekYF59vCg/edit

<https://nuwm.edu.ua/vstup/specialty-for-bachelor>

або

2. Цілі освітньої програми – полягає у визначенні мети ОП (до двох речень), загальних та фахових програмних компетентностей, які повинні бути досягнуті в результаті навчання, кінцевих (програмних) результатів навчання з урахуванням положень Національної рамки кваліфікацій, вимог стандартів вищої освіти та встановлення необхідного обсягу ОП у кредитах ЄКТС (Додаток 1).

Приклад:

- (для ОП підготовки бакалаврів) Підготовка висококваліфікованих фахівців

з міжнародних економічних відносин, які володіють інноваційним способом мислення, відповідними компетентностями, необхідними для ефективного розв'язування складних спеціалізованих задач та практичних проблем у галузі міжнародних економічних відносин, здатні застосовувати отримані знання в наукових дослідженнях проблем розвитку теорій, методів та практики організації міжнародної діяльності;

– (для ОП підготовки магістрів) Підготовка висококваліфікованих фахівців до практичної, управлінської та науково-дослідної діяльності у сфері гідротехнічного будівництва водної інженерії та водних технологій;

– (для ОП підготовки магістрів) Формування особистості фахівця, здатного вирішувати складні нестандартні задачі і проблеми інноваційного та дослідницького характеру в галузі математичного та комп'ютерного моделювання. Здобуття поглиблених теоретичних та практичних знань, умінь, навичок за спеціальністю “Прикладна математика”, загальних засад методології наукової та професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності.

3. Характеристика освітньої програми

– Предметна область

Надається інформація про об'єкт(и) вивчення та/або діяльності; цілі навчання; теоретичний зміст предметної області; методи, методики та технології; а також інструменти та обладнання. Дана інформація має міститися в стандарті вищої освіти. Якщо для спеціальності, в межах якої реалізується ОП, відсутній стандарт вищої освіти, то необхідно самостійно деталізувати інформацію щодо опису предметної області.

Якщо ОП є міждисциплінарною, то зазначається інформація, яка повністю або частково охоплює предметні області спеціальностей, які формують міждисциплінарний характер ОП.

– Орієнтація освітньої програми

Освітньо-професійна програма розробляється для підготовки здобувачів вищої освіти за ступенем бакалавра та магістра;

Освітньо-наукова програма розробляється для підготовки здобувачів вищої освіти за ступенем магістра.

Приклад: освітньо-професійна;
освітньо-наукова.

– Основний фокус освітньої програми

Загальна / спеціальна освіта в галузі / предметній області / спеціальності / спеціалізації (предметній спеціальності). Ключові слова.

Приклад: Робиться акцент на забезпеченні здатності фахівця розв'язувати складні задачі у галузі математичного та комп'ютерного моделювання за неповністю визначених умов, що передбачає проведення досліджень та використання інновацій.

Ключові слова: моделювання, програмування, ризики, м'які обчислення,

ідентифікація, ігри.

– Особливості програми

Зазначаються особливості ОП, особливості організації освітнього процесу за ОП. Також можуть вказуватися узгодженість ОП із програмами інших країн, експериментальний характер ОП та інші особливості, які надає Закон України “Про вищу освіту” в контексті академічної автономії.

Приклад: обов’язковий семестр міжнародної мобільності; реалізується англійською мовою: вимагає спеціальної практики тощо.

4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

– Придатність до працевлаштування

Коротко вказуються види економічної діяльності, професійні назви робіт (за Класифікатором професій), до яких придатні випускники з огляду наявних освітніх компонентів.

Можливості професійної сертифікації.

Зазначаються професії, професійні назви робіт (згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України (Класифікатор професій ДК 003:2010), на фахову підготовку з яких може бути спрямована програма з урахуванням освітнього ступеня.

У разі присвоєння професійної кваліфікації висвітлюються можливості професійної сертифікації.

Приклад (Бакалавр):

Професії та професійні назви робіт згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010), на фахову підготовку з яких можуть бути спрямовані освітньо-професійні за спеціальністю «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології»:

3112 – Технік-будівельник:

– Доглядач будови; – Кошторисник; – Технік санітарно-технічних систем; – Технік-будівельник; – Технік-доглядач; – Технік-лаборант (будівництво); – Технік-проектувальник.

3115 – Технічні фахівці-механіки:

– Технік з експлуатації мереж і споруд водопровідно-каналізаційного господарства; – Технік з експлуатації та ремонту устаткування.

3118 – Креслярі:

– Технік-конструктор; – Кресляр-конструктор

3119 – Інші технічні фахівці в галузі фізичних наук та техніки:

– Технік з підготовки виробництва; – Технік з підготовки технічної документації; – Технік з планування.

3212 – Молодші фахівці в агрономії, лісовому, водному господарствах та природно-заповідній справі:

– Технолог-гідротехнік; – Технік-гідротехнік.

– Подальше навчання

Вказуються можливості для продовження навчання на наступному рівні.
Приклад: (для ОП магістр) програма доктора філософії: (НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень).

5. Викладання та оцінювання

– Викладання та навчання

Коротко (до 3-х рядків) описуються основні підходи, методи та технології, які використовуються в освітньому процесі за ОП. Наприклад: студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання через лабораторну практику, навчання, засноване на дослідженнях тощо.

Приклад:

Студентоцентроване навчання, практико-орієнтоване навчання. Викладання проводиться у вигляді: лекцій, мультимедійних лекцій, семінарських, практичних занять, лабораторних робіт. Передбачена самостійна робота на основі підручників та конспектів, консультації з викладачем, електронне навчання за окремими освітніми компонентами, індивідуальні заняття, групова проєктна робота.

– Оцінювання

Вказуються основні стратегії та методи оцінювання.

Приклад:

Письмові та усні екзамени, лабораторні звіти, есе, усні презентації, захист звітів з практик, захист курсових робіт, курсових проєктів, прилюдний захист кваліфікаційної роботи.

Письмові екзамени, практика, кваліфікаційна робота.

За двома шкалами: національна (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 100-бальна. Студенти складають поточний модульний контроль та екзамени в навчально-науковому центрі незалежного оцінювання.

6. Програмні компетентності

Основою для формулювання програмних компетентностей ОП є перелік компетентностей стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю. Цей перелік може бути доповнений декількома (не більше 2–3) компетентностями, що визначаються специфікою потреб регіонального або секторального ринку праці (цільовий запит роботодавців).

При формулюванні програмних компетентностей та результатів навчання слід забезпечити активну роль представників ринку праці в процесі формування компетентнісного опису моделі майбутнього фахівця.

У разі, якщо відсутній стандарт вищої освіти для спеціальності, то програмні компетентності (описані за видами: інтегральні, загальні, фахові) – загалом від 10 до 15 найважливіших компетентностей, визначають специфіку ОП. Компетентності випускника відображають погляд роботодавця (замовника) на освітню та професійну підготовку потенційного працівника.

Інтегральні та загальні компетентності визначені Національною рамкою кваліфікацій і описані за кваліфікаційними рівнями:

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, який відповідає шостому рівню Національної рамки кваліфікацій;

другий (магістерський) рівень вищої освіти, який відповідає сьомому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Інтегральна компетентність:

Формулюється шляхом конкретизації інтегральної компетентності відповідного стандарту вищої освіти в контексті особливостей даної освітньої програми.

Загальні компетентності (ЗК)

Рекомендується за необхідності із врахуванням особливостей конкретної ОП вибирати (додаткові до визначених стандартом) компетентності із переліку загальних компетентностей проєкту Тьюнінг.

Виділяються:

- компетентності, визначені стандартом вищої освіти спеціальності та, за наявності, в професійному стандарті,
- компетентності, визначені в НУВГП.

Передбачається, що в стандарті вищої освіти буде визначено 8–12 загальних компетентностей, які в основному вибираються з переліку проєкту Тьюнінг.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

Корелює з описом відповідного кваліфікаційного рівня НРК, назви компетентностей формулюються із врахуванням категорій компетентностей НРК: знання, уміння, комунікація, автономія і відповідальність. Рекомендується використовувати міжнародні зразки (проєкт Тьюнінг, стандарти QAA тощо).

Виділяються:

- компетентності, визначені стандартом вищої освіти спеціальності та, за наявності, в професійному стандарті,
- компетентності, визначені в НУВГП.

Якщо ОП передбачає наявність декількох неформальних спеціалізацій, то програмні компетентності доцільно формулювати для кожної спеціалізації зокрема.

7. Програмні результати навчання

Програмні результати навчання – узгоджений набір 15–25 тверджень, які зазначають, що здобувач вищої освіти має знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення навчання за ОП.

При формулюванні програмних результатів навчання рекомендується враховувати міжнародні зразки (формулювання), наприклад, розроблені в проєкті Тьюнінг.

Перелік програмних результатів навчання має корелюватися з визначеним переліком загальних і фахових компетентностей.

Виділяються:

- програмні результати навчання, **визначені стандартом вищої освіти спеціальності** (стандарт визначає нормативний зміст підготовки – 15–20 узагальнених результатів навчання, які корелюються з програмними компетентностями) та, за наявності, професійним стандартом;
- програмні результати навчання, визначені **закладом вищої освіти**

(зазвичай не більше 5).

Програмні результати навчання формулюються в активній формі із урахуванням різних рівнів складності у когнітивній сфері (таксономія Блума), а також в афективній та психомоторній сферах.

Якщо НУВГП вважає за доцільне класифікувати програмні результати навчання, то рекомендується це робити за наступною схемою (як в Додатку до диплома): Знання та розуміння, Застосування знань та розуміння, Формування суджень.

Програмні результати навчання мають висвітлювати сукупність знань, умінь, навичок, набутих здобувачем у процесі навчання за ОП, що можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

Результати навчання мають відповідати таким критеріям:

- корисність – мають сприйматися як такі, що відповідають рівню вищої освіти та вимогам/очікуванням громадянського суспільства та держави, релевантність відповідним програмним компетентностям;

- конкретність – забезпечувати достатній рівень деталізації, бути чіткими і однозначними, написаними зрозумілою мовою, дозволяючи чітко окреслити зміст вимог до здобувача вищої освіти;

- стандартизованість – визначати стандартні вимоги, яким повинен відповідати здобувач вищої освіти;

- відповідність – відповідати кваліфікаційним вимогам, бути взаємопов'язаними із освітніми рівнями та кваліфікаційними рівнями Національної рамки кваліфікацій (далі – НРК);

- об'єктивність – сформульованими нейтрально, уникаючи зайвої амбітності та суб'єктивності;

- досяжність – реалістичними, з погляду часу та ресурсів, необхідних для їх досягнення;

- діагностичність – повинні мати об'єктивні ознаки їх досягнення чи недосягнення та визначати вимоги до присудження кредитів ЄКТС;

- вимірюваність – має існувати спосіб та шкала для вимірювання ступеня досягнення результату прямими або непрямими методами.

Порядок формулювання результатів навчання:

- визначити, якій сфері (спеціальній чи загальній, предметній області, особливі навички тощо) та кваліфікаційному рівню НРК має відповідати результат навчання;

- зазначити тип результату навчання (знання, уміння, навички, здатності, інші компетентності);

- визначити активне дієслово відповідного рівня;

- зазначити предмет вивчення або предмет дії (іменник, що слідує за дієсловом);

- за необхідності навести умови/обмеження, за яких слід демонструвати результат навчання;

- перевірити результат навчання відповідності вищезазначеним критеріям та визначити засіб оцінювання його досягнення.

При розробленні програмних результатів навчання варто врахувати, що:

- результати навчання характеризують те, що здобувач вищої освіти

повинен продемонструвати після успішного завершення ОП (демонстрація знань, умінь, здатності виконувати тощо);

– повний набір програмних результатів навчання виражає характерні особливості ОП, якщо серед них є результати, характерні також і для інших ОП, їх доцільно виділити окремо.

Формулювання програмних результатів супроводжує вироблення чітких критеріїв оцінювання сформульованого результату.

Кореляція результатів навчання програмним компетентностям перевіряється за допомогою матриці відповідності програмних компетентностей програмним результатам навчання за ОП (розділ 5 додатка 1).

8. Ресурсне забезпечення реалізації ОП

При описі ресурсного забезпечення реалізації ОП слід вказувати специфічні характеристики забезпечення навчального процесу, а саме:

– Кадрове забезпечення

Вказуються специфічні характеристики кадрового забезпечення, включаючи можливу участь закордонних фахівців та фахівців із практичним досвідом роботи за спеціальністю, за якою реалізується ОП.

Приклад:

Кадрове забезпечення освітньої програми складається з професорсько-викладацького складу кафедр НУВГП. До викладання окремих дисциплін відповідно до їх компетенції та досвіду залучений професорсько-викладацький склад інших ЗВО, які беруть участь у реалізації освітньої програми.

Практико-орієнтований характер освітньої програми передбачає широку участь фахівців-практиків, що відповідають спрямованості програми, що підсилює синергетичний зв'язок теоретичної та практичної підготовки.

Гарант освітньої програми та викладацький склад, який забезпечує її реалізацію, відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності.

– Матеріально-технічне забезпечення

Вказуються специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення – коротка характеристика використання в освітньому процесі матеріальної бази та технічних ресурсів, необхідних для успішної реалізації ОП, з урахуванням її мети та специфічних особливостей.

– Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Вказуються специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення. У разі наведення посилань на платформи, що використовуються в освітньому процесі, необхідно перевіряти їх актуальність і правильність.

9. Академічна мобільність

– Національна кредитна мобільність

Вказуються, наприклад, укладені угоди про академічну мобільність, про

подвійне дипломування тощо.

– ***Міжнародна кредитна мобільність***

Вказуються, наприклад, укладені угоди про міжнародну академічну мобільність (Еразмус+ K1), про подвійне дипломування, про тривалі міжнародні проєкти, які передбачають включене навчання студентів тощо.

– ***Навчання іноземних здобувачів вищої освіти***

Умови та особливості ОП в контексті навчання іноземних громадян та осіб без громадянства.

4.5.3. Визначення переліку компонент ОП та їх логічна послідовність

Перелік компонент ОП – відображає розподіл ОП на окремі освітні компоненти та логічну послідовність їх вивчення, назви освітніх компонент, практик, курсових і кваліфікаційних робіт та їх обсяг у кредитах ЄКТС з розподілом за навчальними семестрами, що регламентується відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в НУВГП (нова редакція), і зокрема Положення про організацію вибору освітніх компонентів для здобувачів першого та другого рівнів вищої освіти НУВГП. Дані наводяться у табличній формі. Необхідно вказати всі обов'язкові освітні компоненти (навчальні дисципліни, курсові роботи (проєкти), практики, кваліфікаційна робота/атестаційний екзамен), заплановані на них кредити та форми підсумкового контролю.

Назви вибірових освітніх компонент не зазначаються, натомість зазначається «Спецкурс за вибором», «Вибірковий компонент 1», «Вибірковий компонент 2» тощо, заплановані на них кредити та форми підсумкового контролю. При плануванні вибірових компонентів ОП слід враховувати пункт 15 частини першої статті 62 Закону України «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу в НУВГП (нова редакція), Положення про форми здобуття вищої освіти, форми організації освітнього процесу та види навчальних занять у Національному університеті водного господарства та природокористування. Механізм реалізації права студентів на вибір освітніх компонентів описується Положенням про організацію вибору освітніх компонентів для здобувачів першого та другого рівнів вищої освіти НУВГП.

На підставі програмних компетентностей та програмних результатів навчання група забезпечення ОП:

– визначає загальний бюджет часу – обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для досягнення зазначених результатів, який необхідно розподілити;

– здійснює структурування результатів навчання (модулів або освітніх компонент, інших складових навчального курсу, практик, дослідницьких проєктів, лабораторних робіт та інших відповідних навчальних заходів) та розподіляє кредити ЄКТС, необхідні для досягнення зазначених результатів.

При призначенні кредитів ЄКТС освітнім компонентам ОП слід віддавати перевагу стандартизованому підходу, коли обсяг кожного компонента є стандартним або кратним (модуль) на відміну від індивідуального підходу, коли

обсяг кредитів ЄКТС для освітнього компонента є довільним і залежить від переліку та складності результатів навчання, опису прогнозованої навчальної діяльності, оцінки навантаження, обговорення викладацьким складом.

Визначення кількості кредитів ЄКТС для освітнього компонента здійснюється шляхом оцінки навантаження, необхідного для досягнення результатів навчання.

Мінімальна кількість кредитів ЄКТС для освітнього компонента складає 3 кредити ЄКТС. Кількість освітніх компонентів на навчальний семестр – не більше 8. Групам забезпечення ОП слід запобігати надмірній фрагментації освітніх компонентів.

Слід стандартизувати освітні компоненти з метою гнучкості, мобільності, формування міждисциплінарних траєкторій навчання. Водночас слід дотримуватись рішень науково-методичної ради НУВГП щодо структури та змісту уніфікованих обов'язкових освітніх компонент в межах університету та рішень науково-методичної ради з якості ННІ щодо структури та змісту уніфікованих навчальних дисциплін в межах ННІ.

Визначення компетентностей і формулювання результатів навчання для кожного освітнього компонента здійснюється виходячи з програмних компетентностей та програмних результатів навчання. Група забезпечення ОП має сформулювати результати навчання, які повинні бути досягнуті в межах кожного освітнього компонента.

При визначенні підходів до викладання, навчання та оцінювання група забезпечення ОП має погодити спосіб найкращого розвитку та оцінювання компетентностей і досягнення бажаних результатів навчання, а також передбачити різноманітні підходи до навчання, викладання та оцінювання.

Група забезпечення ОП має перевірити розвиток ключових загальних і фахових компетентностей, а також чи всі програмні компетентності охоплюються компонентами ОП.

Група забезпечення ОП має провести узгодження результатів навчання та програмних компетентностей щодо:

- програмних результатів навчання з Національною рамкою кваліфікацій України (НРК України), Європейською рамкою кваліфікацій для навчання впродовж життя (EQF LLL) та Рамкою кваліфікацій Європейського простору вищої освіти (FQ-EHEA);

- програмних результатів навчання зі стандартами вищої освіти;

- програмних компетентностей з освітніми компонентам ОП (Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам освітньої програми, розділ 4 додатка 1);

- програмних результатів навчання з освітніми компонентами ОП (Матриця відповідності програмних результатів навчання освітнім компонентам освітньої програми, розділ 5 додатка 1);

- методів викладання з відповідними результатами навчання для досягнення бажаних результатів навчання;

- методів оцінювання з модульними (дисциплінарними) та програмними результатами навчання.

4.5.4. Структурно-логічна схема

Короткий опис логічної послідовності вивчення компонент ОП. В структурно-логічній схемі відображаються лише обов'язкові освітні компоненти ОП. Рекомендується представляти у вигляді графа (п. 2.2. додатка 1).

4.5.5. Атестація здобувачів вищої освіти

подається інформація про види (форми) підсумкової атестації та документи, які отримує випускник на основі її успішного проходження. Мінімальні вимоги щодо форм атестації здобувачів вищої освіти та вимоги до її проведення містяться в стандарті вищої освіти спеціальності. Своїм рішенням група забезпечення ОП може ввести додаткові форми атестації та вимоги до її проведення для здобувачів освітньої програми.

Приклад:

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Гідроінформатика» спеціальності 194 «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології» проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачою документа встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації магістр з гідротехнічного будівництва, водної інженерії та водних технологій.

Кваліфікаційна робота передбачає самостійне розв'язання комплексної проблеми в сфері гідротехнічного будівництва, водної інженерії та/або водних технологій, що передбачає проведення досліджень та/або реалізацію інноваційного проєкту.

Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Кваліфікаційна робота оприлюднюється на офіційному сайті університету.

4.5.6. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам ОП є відображення структурно-логічних зв'язків між змістом ОП (переліком освітніх компонент) і запланованими програмними компетентностями.

При заповненні розділу 4 додатка 1 «Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми» наводиться таблиця, що містить відповідність програмних компетентностей (загальних та фахових), визначених за ОП, її обов'язковим компонентам. У заголовках рядків таблиці розташований перелік загальних та фахових компетентностей (відповідно до пункту 6 Профілю ОП), а в заголовках колонок – освітні компоненти ОП (відповідно до п. 2.1 розділу 2 ОП), які є обов'язковими для вивчення. Слід враховувати те, що одна й та ж компетентність часто вбудована в різні освітні компоненти ОП.

4.5.7. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми

Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідним

компонентами ОП є відображенням структурно-логічних зв'язків між змістом ОП і запланованими програмними результатами.

У розділі 5 ОП «Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми» наводиться таблиця, що відображає якими обов'язковими освітніми компонентами ОП забезпечується досягнення програмних результатів навчання. У заголовках рядків таблиці розташовується перелік програмних результатів навчання (відповідно до пункту 7 Профілю ОП), а в заголовках колонок – освітні компоненти ОП (відповідно до п. 2.1 розділу 2 ОП), які є обов'язковими для вивчення. На перетині наводяться позначки, які означають, що певні програмні результати забезпечуються компонентом ОП поточного рядка.

4.6. V етап. Розроблення навчального плану

На підставі освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми в НУВГП групою забезпечення ОП розробляється проєкт навчального плану (далі – НП), вимоги до якого наведені в окремому положенні: Положення про навчальний план освітньої програми в Національному університеті водного господарства та природокористування.

4.7. Порядок започаткування, розроблення та зміст міждисциплінарної ОП визначається пп. 4.1–4.6 даного Положення з урахуванням особливостей викладених в розділі 6.

5. ПОРЯДОК УЗГОДЖЕННЯ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ОП проходять єдиний порядок узгодження та затвердження, що включає:

- 1) проведення внутрішньої експертизи (п. 5.1);
- 2) проведення зовнішньої експертизи (п. 5.2);
- 3) громадське обговорення ОП;
- 4) затвердження ОП (п. 5.3).

5.1. Порядок проведення внутрішньої експертизи

Внутрішня експертиза здійснюється на основі розроблених групою забезпечення ОП проєктів ОП та навчального плану.

До внутрішньої експертизи залучаються:

- випускові кафедри за відповідною спеціальністю;
- навчально-методичний відділ НУВГП;
- науково-методична рада з якості ННІ;
- інші внутрішні стейкхолдери (в т.ч. здобувачі освіти).

Внутрішня експертиза здійснюється у порядку:

1. Навчально-методичний відділ НУВГП здійснює перевірку на відповідність діючим нормативам провадження освітнього процесу.

2. Випускова кафедра (спільне засідання випускових кафедр) розглядає проєкти ОП та НП, зокрема на предмет узгодження з іншими ОП спеціальності, позитивне рішення якої (яких) у вигляді витягу з протоколу засідання кафедри (кафедр) є підставою для розміщення ОП для громадського обговорення (що

здійснюється відповідно до процедури, описаної в п. 5.3) та направлення на зовнішню експертизу (яка здійснюється відповідно до процедури, описаної в п. 5.2).

3. Випускова кафедра (спільне засідання випускових кафедр) повторно розглядає проекти ОП та НП, на предмет узгодження прийнятих рішень групи забезпечення ОП після громадського обговорення і зовнішньої експертизи. Позитивне рішення засідання кафедри (кафедр) є підставою для передачі матеріалів на розгляд засідання науково-методичної ради з якості ННІ. У випадку наявності негативних відгуків від стейкхолдерів проекти ОП та НП повертаються на доопрацювання групі забезпечення ОП.

4. Науково-методична рада з якості ННІ розглядає проекти ОП та НП, результати громадського обговорення і зовнішньої експертизи та виносить рекомендації, що є підставою для подальшого розгляду матеріалів директором ННІ та вченою радою ННІ.

5. Директор ННІ здійснює перевірку збалансованості та реалістичності програми, раціональності розподілу кредитів, повноту документального забезпечення та відповідність ОП Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності та виносить проект ОП та НП на засідання вченої ради ННІ.

6. Позитивні відгуки зовнішніх стейкхолдерів є підставою для рішення вченої ради ННІ рекомендувати ОП для затвердження Вченою радою НУВГП.

У випадку реалізації ОП декількома ННІ НУВГП процедура внутрішньої експертизи проводиться у відповідних ННІ згідно з порядком, наведеним вище.

5.2. Порядок проведення зовнішньої експертизи

На зовнішню фахову експертизу проект ОП і НП направляють за рішенням випускової кафедри (кафедр) до визнаних фахівців у відповідній галузі. Мінімальна необхідна кількість рецензій – дві.

Рекомендується залучення до експертизи потенційних роботодавців та експертів із ЗВО України та інших країн, випускників, які працюють у відповідній галузі.

5.3. Порядок проведення громадського обговорення ОП та оформлення ухвалених рішень

1. Гарант ОП розміщує ОП для громадського обговорення на сайті НУВГП на платформі «Форум Експертум» в розділі публічного обговорення освітніх програм «Громадські обговорення».

2. Освітня програма має перебувати на громадському обговоренні не менше одного місяця.

3. Після розміщення ОП для громадського обговорення група забезпечення ОП розміщує на сторінці ННІ оголошення про проведення громадського обговорення із посиланням на адресу, де на Форумі Експертум розміщена ця ОП. Інформація щодо проведення громадського обговорення ОП може бути доведена до стейкхолдерів також іншими каналами зв'язку.

4. Після завершення терміну громадського обговорення група забезпечення ОП, разом з іншими особами, які беруть участь в розробці ОП, опрацьовує зауваження, пропозиції та рекомендації, які надійшли від зовнішніх

і внутрішніх стейкхолдерів, та узгоджує доцільність їх врахування в ОП та освітньому процесі. Група забезпечення оформляє своє рішення протоколом, який містить «Таблицю прийнятих рішень щодо зауважень і пропозицій до ОП», які надійшли від усіх стекхолдерів.

5. Група забезпечення ОП доводить до відома осіб, які надіслали свої відгуки на проєкт ОП і НП, про прийняті рішення щодо їх пропозицій та розміщує «Таблицю прийнятих рішень щодо зауважень і пропозицій до ОП» на сайті НУВГП.

5.4. Порядок затвердження ОП

Рішення про затвердження (відмову у затвердженні) ОП ухвалюється Вченою радою НУВГП за поданням директора ННІ на підставі позитивного рішення вченої ради ННІ.

При ухваленні рішення Вчена рада НУВГП керується місією, візією, цінностями та стратегічними напрямками розвитку НУВГП і бере до уваги результати внутрішніх оцінок і зовнішніх експертиз, оцінку ризиків і оцінку необхідного методичного, кадрового і ресурсного забезпечення.

Рішення Вченої ради НУВГП про затвердження ОП вводиться в дію наказом ректора.

Перелік документів, необхідних для затвердження ОП, що подаються на засідання Вченої ради НУВГП:

- освітня програма (із заповненим листом погодження) (додаток 1);
- витяг з протоколу засідання вченої ради ННІ;
- копії зовнішніх рецензій стейкхолдерів;
- копія рішення органу ліцензування про надання ліцензії за ОП (лише під час первинного затвердження ОП, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання).

За результатами розгляду ОП Вчена рада НУВГП може ухвалити рішення про її затвердження, направлення на доопрацювання або про обґрунтовану відмову у затвердженні.

6. ОСОБЛИВОСТІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ОП

6.1. Міждисциплінарна ОП може створюватися на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти, якщо це не суперечить відповідним стандартам вищої освіти, що передбачає опанування знань, які знаходяться на межі двох або трьох спеціальностей, що належать до однієї або різних галузей знань, які і визначають її міждисциплінарну предметну область, та розроблятися відповідно до вимог до міждисциплінарних освітніх програм, затверджених Міністерством освіти і науки України.

6.2. Зміст міждисциплінарної ОП може повністю або частково охоплювати предметні області, визначені стандартами вищої освіти спеціальностей, в рамках яких створена ОП.

6.3. Програма вважається міждисциплінарною, якщо обсяг освітніх компонентів в кредитах ЄКТС, що може бути співвіднесений з відповідними спеціальностями, які визначають її міждисциплінарну предметну область, є приблизно однаковий.

Якщо відбувається домінування одного з таких компонентів, то ОП належить до відповідної спеціальності і не може вважатися міждисциплінарною.

6.4. Міждисциплінарні ОП не можуть бути створені із залученням предметної області спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання.

6.5. Міждисциплінарна ОП має проектуватися таким чином, щоб забезпечити:

1) досягнення обраних компетентностей та основних результатів навчання з числа тих, які передбачено стандартами спеціальностей, що складають її міждисциплінарну предметну область;

2) набуття компетентностей і результатів навчання відповідного рівня вищої освіти та відповідного кваліфікаційного рівня, визначеного Національною рамкою кваліфікацій;

3) присвоєння відповідного ступеня вищої освіти в міждисциплінарній області (без присвоєння ступенів вищої освіти за кожною зі спеціальностей, що визначають її предметну область).

Міждисциплінарна ОП не має передбачати досягнення у повному обсязі всіх результатів навчання, визначених стандартами вищої освіти відповідних рівнів за всіма спеціальностями, що визначають її предметну область. Міждисциплінарна ОП має забезпечувати формування у здобувачів освіти:

- спеціальних (фахових) компетентностей, передбачених кожним з таких стандартів, на рівнях, достатніх для реалізації інтегральної компетентності у визначеній міждисциплінарній предметній області;

- загальних компетентностей, спільних для стандартів, що визначають її міждисциплінарну предметну область.

Проектування міждисциплінарної ОП має відбуватися таким чином, щоб здобувачі освіти по завершенню цієї ОП могли користуватися усіма професійними правами, визначеними законодавством, з урахуванням міждисциплінарного характеру здобутої освіти, та академічними правами, передбаченими для осіб, які здобули освіту такого ж рівня за спеціальностями, що формують її міждисциплінарну предметну область.

6.6. Вибір форми здобуття освіти за міждисциплінарною ОП має враховувати обмеження, передбачені стандартами вищої освіти для спеціальностей, що формують її міждисциплінарну предметну область.

6.7. З метою сприяння індивідуальній освітній траєкторії та реалізації права здобувача освіти на вибір навчальних дисциплін в межах міждисциплінарної ОП мають бути розроблені вибіркові освітні компоненти, виконання яких забезпечує покращення підготовки (підвищення рівня сформованості спеціальних (фахових) компетентностей) за однією зі спеціальностей, що визначають її міждисциплінарну предметну область, поглиблене ознайомлення з окремими вимірами міждисциплінарної області або її інтегрування з цілісною картиною світу та має сприяти досягненню здобувачем освіти передбаченої ОП інтегральної компетентності як узагальненого опису його кваліфікаційного рівня.

7. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ, МОНІТОРИНГУ ТА ПЕРІОДИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Порядок реалізації, моніторингу та періодичного перегляду ОП визначається окремим Положення про моніторинг, оновлення, модернізацію та закриття освітніх програм в Національному університеті водного господарства та природокористування.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Відомості про освітні програми розміщуються на сайті НУВГП, зокрема опис освітньої програми відповідного року розміщується на сторінці приймальної комісії з посиланням на розміщену в цифровому репозиторії ОП та на сторінці Освітніх програм.

8.2. Відповідальними за формування і зберігання паперових версій портфоліо ОП є її гарант. Відповідальними за повноту й своєчасність розміщення інформації про ОП в цифровому репозиторії та на сайті НУВГП є гарант ОП.

8.3. Інформація про ОП на сторінку приймальної комісії сайту НУВГП вноситься приймальною комісією НУВГП за поданням директора ННІ на основі рішення Вченої ради НУВГП (правила прийому).

8.4. Інформація про ОП та групу забезпечення ОП в ЄДЕБО вноситься відділом ліцензування та акредитації на підставі службової записки директора ННІ на основі рішення Вченої ради НУВГП.

8.5. Інформація про групу забезпечення освітнього процесу ОП в ЄДЕБО вноситься випусковою кафедрою ОП на основі рішення Вченої ради НУВГП та затвердженої ОП і НП.

8.6. Оголошення набору здобувачів вищої освіти за ОП здійснюється за умови її затвердження.

У випадку, якщо ОП передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, оголошення набору здобувачів вищої освіти за ОП здійснюється за умови її затвердження і наявності ліцензії на право здійснення освітньої діяльності за ОП.

Розробили:

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

В.С. Сорока

Директор ННІ КІТІ

П.М. Мартинюк

Доцент кафедри гідротехнічного
будівництва та гідравліки

С.В. Клімов

Завідувач відділу ліцензування та акредитації

А.В. Клімова

Завідувач навчально-методичного відділу

Н.С. Ковальчук

Начальник відділу якості освіти

В.І. Корбутяк

Погоджено:

Начальник юридичного відділу

Д.А. Пуха

Додатки

Додаток 1
ЗРАЗОК

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Назва ОПП/ОНП»
Першого/другого рівня вищої освіти
за спеціальністю № Назва
галузі знань № Назва
Кваліфікація: Назва кваліфікації

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ НУВГП

Голова Вченої ради

_____/_____
(протокол № __ від «__» _____ 20__ р.)

Освітня програма вводиться в дію з _____ 20__ р.

**Ректор _____/_____
(наказ № __ від «__» _____ 20__ р.)**

Рівне 20__ р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної/наукової програми

Приклад:

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми «Гідротехнічне будівництво»

1. РОЗГЛЯНУТО

На засіданні кафедри гідротехнічного будівництва та гідравліки ННІ енергетики, автоматики та водного господарства

Протокол № 2 від 09.02.2024 р.

2. СХВАЛЕНО

Науково-методичною радою з якості ННІ енергетики, автоматики та водного господарства

Протокол № 1 від 02.03.2024 р.

3. СХВАЛЕНО

Вченою радою ННІ енергетики, автоматики та водного господарства

Протокол № 2 від 05.03.2024 р.

4. ПОГОДЖЕНО

*Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи*

_____ ПІБ

*Завідувач навчально-методичного
відділу*

_____ ПІБ

ПЕРЕДМОВА

Стандарт вищої освіти _____ рівня. Галузь знань _____
_____. Спеціальність _____. Затверджено
і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від _____
№ _____

Розробники освітньої програми:

1. ...

2. ...

3. ...

...

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. ...

2. ...

3. ...

...

1. Профіль освітньої програми «Назва» спеціальності «Шифр та Назва» (за спеціалізацією «назва», якщо наявна)

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу освіти структурного підрозділу	Національний університет водного господарства та природокористування. Навчально-науковий інститут ...
Рівень вищої освіти	Вказується рівень вищої освіти
Офіційна назва освітньої програми	Офіційна назва ОП зазначається без скорочень та зазначається ID освітньої програми в ЄДЕБО
Галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності)	Зазначається шифр та назва галузі знань, спеціальності
Назва кваліфікації, професійна кваліфікація (за наявності)	Зазначається повна назва освітньої кваліфікації, які присуджуються на основі успішного завершення даної освітньої програми. Якщо за результатами успішного виконання ОП НУВГП має право присвоювати професійну(і) кваліфікацію(ї), то додатково подається її назва (перелік назв) та вказуються процедури/умови їх присвоєння
Тип диплома, обсяг освітньої програми, форми здобуття освіти та розрахункові строки виконання ОП	Зазначається: <ul style="list-style-type: none"> - тип диплома – одиничний або подвійний, або спільний; - обсяг ОП в кредитах ЄКТС; - форми здобуття освіти за ОП – денна та/або заочна, та/або вечірня тощо; - розрахунковий строк виконання ОП за кожною формою навчання
Наявність акредитації	Подається інформація про акредитацію ОП, у т.ч. іноземну чи міжнародну. Вказується: <ul style="list-style-type: none"> - дані сертифіката про акредитацію (номер (серія – за наявності), дата видачі); - назва організації, яка надала акредитацію цій програмі; - країна, де ця організація розташована; - термін дії сертифіката про акредитацію
Цикл/рівень	Необхідно зазначити цикли / рівні ОП відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та у трьох рамках кваліфікацій: <u>Національній рамці кваліфікацій України</u> (далі – НРК України), <u>Європейській рамці кваліфікацій для навчання впродовж життя (EQF LLL)</u> та Рамці

	кваліфікацій Європейського простору вищої освіти (FQ-ENEА)
Передумови	Вимоги щодо попередньої освіти. За необхідності вказується, що обмежує перехід на цю ОП. Якщо при вступі здійснюється часткове визнання та перезарахування кредитів, отриманих на попередньому рівні освіти, то зазначається кількість кредитів, які можуть бути визнані та перезараховані. Максимальна кількість кредитів та умови перезарахування визначаються стандартом вищої освіти відповідної спеціальності
Мова(и) викладання	Зазначається мова викладання на ОП
Термін дії освітньої програми	Вказується термін дії освітньої програми до її наступного планового оновлення. Цей термін не може перевищувати періоду акредитації
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	Вказується адреса сторінки на сайті НУВГП, де розміщена ОП (розділ освітніх програм в цифровому репозиторії, уніфікована платформа освітніх програм, сторінка освітніх програм на порталі для вступників, сторінка кафедри, де розміщена ОП тощо)
2 – Цілі освітньої програми	
Чітке та коротке формулювання (в одному-двох реченнях)	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область	Зазначається інформація про об'єкт(и) вивчення та/або діяльності; цілі навчання; теоретичний зміст предметної області; методи, методики та технології, а також інструменти та обладнання. Якщо ОП є міждисциплінарною, то зазначається інформація, яка повністю або частково охоплює предметні області спеціальностей, які формують міждисциплінарний характер ОП
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна (для бакалавра, магістра). Освітньо-наукова (для магістра). Відповідно до МСКО освітньо-професійна та освітньо-наукова програма може мати академічну або прикладну орієнтацію
Основний фокус освітньої програми	Загальна/спеціальна освіта в галузі/предметній області/спеціальності спеціалізації (предметній спеціальності). Ключові слова
Особливості програми	Зазначаються особливості ОП, особливості організації освітнього процесу за ОП. Також можуть вказуватися узгодженість цієї ОП із програмами інших країн, експериментальний характер ОП та інші особливості, які надає Закон України «Про вищу освіту» в контексті

	академічної автономії
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Коротко вказуються види економічної діяльності, професійні назви робіт (за ДКП), до яких придатні випускники з огляду наявних освітніх компонентів. Можливості професійної сертифікації
Подальше навчання	Вказуються можливості для продовження навчання на наступному рівні
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Коротко (до 3-х рядків) описуються основні підходи, методи та технології, які використовуються в освітньому процесі за ОП. Наприклад: студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання через лабораторну практику, навчання, засноване на дослідженнях тощо
Оцінювання	Вказуються основні стратегії та методи оцінювання. Наприклад: усні та письмові экзамени, практика, есе, презентації, проектна робота тощо
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Формулюється шляхом конкретизації інтегральної компетентності відповідного стандарту вищої освіти в контексті особливостей освітньої програми
Загальні компетентності (ЗК)	Рекомендується за необхідності із врахуванням особливостей конкретної освітньої програми вибрати (додаткові до визначених стандартом) компетентності із переліку загальних компетентностей проекту Тюнінг. Виділяються: - компетентності, визначені стандартом вищої освіти спеціальності та, за наявності, в професійному стандарті, - компетентності, визначені в НУВГП. Передбачається, що в стандарті вищої освіти буде визначено 8–12 загальних компетентностей, які в основному вибираються з переліку проекту Тюнінг
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	Корелює з описом відповідного кваліфікаційного рівня НРК, назви компетентностей формулюються із врахуванням категорій компетентностей НРК: знання, уміння, комунікація, автономія і відповідальність. Рекомендуються використовувати міжнародні зразки (проект Тюнінг, стандарти QAA тощо). Виділяються: - компетентності, визначені стандартом вищої освіти спеціальності та, за наявності, в професійному стандарті, - компетентності, визначені в НУВГП.

	Якщо освітня програма передбачає наявність декількох неформальних спеціалізацій, то програмні компетентності доцільно формулювати для кожної спеціалізації зокрема
7 – Програмні результати навчання	
<p>Виділяються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти спеціальності (стандарт визначає нормативний зміст підготовки: 15–20 узагальнених результатів навчання, які корелюються з програмними компетентностями) та, за наявності, професійним стандартом; - програмні результати навчання, визначені НУВГП (як правило, не більше 5). <p>Програмні результати навчання формулюються в активній формі із урахуванням різних рівнів складності у когнітивній сфері (таксономія Блума), а також у афективній та психомоторній сферах.</p> <p>Якщо класифікуються програмні результати навчання, то рекомендується це робити за наступною схемою (як в Додатку до диплома): Знання та розуміння, Застосування знань та розуміння, Формування суджень</p>	
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Вказуються специфічні характеристики кадрового забезпечення, включаючи можливу участь закордонних фахівців
Матеріально-технічне забезпечення	Вказуються специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Вказуються специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Вказуються, наприклад, укладені угоди про академічну мобільність, про подвійне дипломування тощо
Міжнародна кредитна мобільність	Вказуються, наприклад, укладені угоди про міжнародну академічну мобільність (Еразмус+ К1), про подвійне дипломування, про тривалі міжнародні проєкти, які передбачають включене навчання студентів тощо
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Умови та особливості ОП в контексті навчання іноземних громадян

2. Перелік компонентів освітньо-професійної/наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.			
ОК 2.			
...			
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:			
Вибіркові компоненти ОП			
ВК 1	Вибірковий компонент 1		
ВК 2	Вибірковий компонент 2		
...			
<i>Вибірковий блок 1 (за наявності)</i>			
ВБ 1.1.			
ВБ 1.2.			
<i>Вибірковий блок 2 (за наявності)</i>			
ВБ 2.1.			
ВБ 2.2.			
...			
Загальний обсяг вибірових компонентів:			
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Короткий опис логічної послідовності вивчення обов'язкових компонентів освітньої програми. Рекомендується представляти у вигляді графа, наприклад:

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

подається інформація про види (форми) підсумкової атестації та документи, які отримує випускник на основі її успішного проходження.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	...	ОК n
ЗК 1			•	•
ЗК 2	•			•
ЗК 3	•	•		
...				
ФК 1	•		•	
ФК 2	•	•		•
ФК 3	•	•		•
...				

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	...	ОК n
ПРН 1	•	•	•	•
ПРН 2	•	•	•	•
...	•	•		•
ПРН к	•			•

Службова записка
Про реєстрацію в ЄДЕБО нової освітньої програми

Відповідно до рішення Вченої ради НУВГП від *ДД.ММ.РР* протокол № *номер протоколу* прошу зареєструвати в ЄДЕБО інформацію про *освітньо-професійну/освітньо-наукову* програму *назва ОП (назва ОП англійською мовою)* за спец. *шифр і назва спеціальності (та спеціалізації за наявності)*, рівень *вищої освіти*, яка започатковується на кафедрі *назва кафедри*.

Витяг з засідання Вченої ради НУВГП додається.

Автор – завідувач кафедри

Погодження – директор ННІ

Підписання – проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

Розгляд – завідувач відділу ліцензування та акредитації